

Psalm 2

ds. R. D. Anderson te Katwijk (laatst gewijzigd nov. 2006)

Aanwijzinging voor de liturgie

Na de zegengroet: Ps. 90:1, 8

Lezing van de Schrift: **Hand. 13:13-43 (samenvatting preek van Paulus)**

Na de lezing: **Ps. 94:1, 2, 3, 4, 5 (een psalm parallel aan psalm 2)**

Lezing van de Tekst: **Psalm 2**

Na de Preek: **Ps. 2:1, 2, 3, 4 (gekozen kan worden om v.3 door de voorlezer te laten uitspreken om de structuur van de psalm beter uit de verf te doen komen)**

Belijdenis: **Gez. 4 / of wet en Ps. 119:7, 8, 9**

Na de collecte: **Gez. 30:4, 5**

Gemeente van onze Here Jezus Christus. Psalm 2 is een belangrijke psalm. Meer dan eens vonden de apostelen in het Nieuwe Testament het nodig om deze psalm te citeren. Het gaat om Jezus Christus en raakt meteen ook kernpunten van het evangelie. Vandaar dat het voor de gemeente van Christus van belang is om deze psalm met het verstand te kunnen zingen! Er zijn er die deze psalm lezen of zingen en gelijk aan de kerst denken. Neem nou die woorden uit de berijming van vers 3 als God de Vader tot Jezus zegt: *Zie Ik verwek u heden. Gij zijt mijn Zoon.* Dan denkt men aan de maagdelijke geboorte. Zo laat men zien dat de boodschap van apostelen wat deze psalm betreft ver te zoeken is.

Reden genoeg om het vandaag onder de loep te nemen. Ik preek u ...

De bemoediging van het krachtig optreden van onze koning

- 1) **Psalm 2 als liturgische bemoediging**
- 2) **Psalm 2 en onze kijk op Jezus als koning**
- 3) **Psalm 2 en de aansporing tot evangelisatie**

1) Psalm 2 als liturgische bemoediging

Om met de deur in huis te vallen, hebben wij hier te maken met een profetische psalm over de Messias, de beloofde koning die het rijk van David zou herstellen.

Er zijn uitleggers die bij deze psalm denken dat het moet gaan om een of andere koning uit Israël ten tijde van het Oude Testament. Maar voor ons als gemeente van Christus is vooral van belang hoe de apostelen van Christus voor ons deze psalm uitleggen – toch? Wij willen ons afvragen hoe deze psalm in het Nieuwe Testament gebruikt wordt. Wij hebben met elkaar gelezen uit Handelingen 13. Je ziet daar Paulus, midden in zijn preek, ook de tweede psalm aanhalen. Hij had het over het feit dat God zijn Zoon Jezus uit de dood opgewekt heeft. En Paulus haalt deze psalm aan als een stuk profetie waaruit duidelijk mag zijn dat in Jezus de profetie over de Messias vervuld is! De uitspraak dat God Hem verwekt heeft duidt op die opstanding uit de dood! En zo zien wij dat ook op meerdere plaatsen in het Nieuwe Testament. Je kunt denken aan het begin van de brief aan Hebreëen, bijvoorbeeld, uit preken van Petrus, ga zo maar verder.

Het mag duidelijk zijn dat de apostelen deze psalm eenvoudigweg nemen als een psalm die gaat over Jezus.

En toch is deze psalm onder de inspiratie van de Schrift honderden jaren voor zijn komst op aarde geschreven, hoogstwaarschijnlijk door David zelf. Ziet u, toen al mocht men iets weten over de beloofde Messias.

Het zou toch heel spannend zijn geweest toen deze Psalm voor het eerst in een tempeldienst voorgezongen werd. Wij mogen aannemen dat het aangekondigd zou zijn geweest als een psalm die David door bijzondere inspiratie van God gekregen had, een psalm die handelt over de toekomst, en de toekomstige koning.

In het midden van de psalm tref je een *solo* stuk aan, de verzen 7-9 waar de Messias zelf aan het Woord komt. Omdat er daarvoor en daarna *over* Hem in de derde persoon gesproken wordt is het aannemelijk dat de rest van de psalm door het Levitisch koor gezongen werd.

Je ziet ze voor je, die zonen van Asaf, dat mannenkoor dat nu gaat optreden. Daar sta je in de tempel. Je maakt je misschien zorgen over de politiek van Israël. Het is zo'n kwetsbaar land. Open aan bijna alle kanten, omringd door grote superpowers die niet echt vriendelijk zijn, Egypte in het zuiden, Syrië in het noorden, en Assyrië ten noordoosten. Om niet te spreken van kleinere vijanden zoals de buurlanden Edom en Midjan.

Dan begint dat koor te zingen, zo'n hemels geluid:

Waar toe leidt het woeden van de volken, het rumoer van de naties? Tot niets (?). De koningen van de aarde komen in verzet, de wereldmachten spannen samen tegen de HERE en zijn gezalfde: 'Wij moeten hun juk afwerpen, ons van hun boeien bevrijden.'

Angst begint je misschien te pakken. Zou het in de tijd van Messias, de beloofde gezalfde koning, net zo zijn als nu? De volken in opstand, de volken die overal tegen Israël zijn?

En dan zingen ze door ... *De Here in de hemel lacht! Hij lacht!*

Dat is uiteraard een spotlach van God. "Wie denken die volken dat ze zijn? ... stelletje verwaande mannetjes! Kijk naar ze!" "*De HERE spot met hen*"

En waar zingen die Levieten vervolgens over?

Dan spreekt Hij tot hen in woede, en zijn toorn verbijstert hen: 'Ikzelf heb mijn koning gezalfd, op de Sion, mijn heilige berg.'

God is boos. "Luister", zegt Hij, "Ik heb mijn Zoon aangesteld als koning. Die krijgt mandaat." En waar is die zoon aangesteld? In het koninklijke paleis in Jeruzalem? Nee! In het goddelijke paleis van de tempel zelf! Dat is vreemd. Een menselijke koning hoort niet bekroond te worden in Gods tempel, maar in het koninklijke paleis.

Deze Messias heeft iets goddelijks!

De bemoediging voor de gelovigen toen moest nog vaag blijven. Hoeveel meer diepte krijgt deze psalm voor ons? Zeker voor de gelovigen in de tijd vlak na de kruisiging van Jezus werd deze psalm bijzonder actueel. In hun gebeden hebben zij deze psalm uitvoerig gebruikt, zoals blijkt uit Handelingen 4. En aan wie dachten zij dan bij de woelende volken en natiën? Kijk zelf maar. Laten wij hun gebed lezen uit Hand. 4:24-30. Petrus en Johannes waren net uit de gevangenis gekomen. Zij kregen een verbod om te preken over de opgestane Jezus. We lezen ... (*Lees Hand. 4:24-30 uit de Bijbel*).

Je ziet dat onze broeders en zusters destijds in het zingen van deze psalm, gezien hebben dat de woelende volken en natiën niets anders waren dan Herodes, Pontius Pilatus, de hogepriesters en de schriftgeleerden. De psalm was in zijn vervulling bijzonder actueel geworden!

Als je nu die woorden hoort: "De HERE spot met hen", dan wordt een bijzonder licht op het relaas van Jezus lijden en sterven geworpen. De HERE spot met hen, terwijl zij dachten met Jezus, Gods Zoon, te spotten. Weet u nog hoe hij uitgekleeft werd door de soldaten, hoe ze hem een purperen kleed aandede, hem veinzend hulde bewezen en dan in het gezicht sloegen en bespuugden? Weet u nog hoe hem een kroon van dorens gegeven werd? En toch lezen wij: "De HERE spot met *hen*".

Die gekruisigde Zoon is ten hemel gevaren. Die gekruisigde Zoon is gezeteld in het hemelse Jeruzalem, in de hemelse tempel aan de rechterhand van God de Vader zelf!

...

Wij gaan weer even terug in de tijd. Die tempelgangers in de tijd van David werden nog verast. Want na de inleiding van de Levitische zangers, treedt een solist naar voren. Hij spreekt met de stem van de Messias zelf. (Lees uit de Bijbel Psalm 2:7-9).

Die woorden “Ik heb je vandaag verwekt” klinken hier een beetje vreemd. Het is natuurlijk beeldspraak. Hoe kan God zeggen op de dag van de bekroning van de Messias dat hij die dag verwekt wordt?

De vervulling maakt duidelijk waar het om gaat. Nee, dit is geen kerstpsalm. Psalm 2 is een opstandingspsalm. Gods Zoon is uit de dood gewekt! Hem is nieuw leven gegeven. Ja, God lacht. Hij spot met Herodes, Hij spot met Pilatus, Hij spot met de hogepriesters. Jullie dachten de Messias gedood te hebben? Ha, ik verwek Hem. Ik zet Hem aan mijn rechterhand en geef Hem hemel en aarde om over te regeren. Hij zal jullie verpletteren met een ijzeren staf, je stuk slaan als kleiwerk.

Het schijnt namelijk een oude gewoonte in het oude Egypte om de namen van je vijanden op vaatwerk te schrijven en dat vaatwerk dan in stukken te slaan als teken van hun toekomstige verbrijzeling.

Een deel van deze goddelijke wraak op de volken destijds zien wij in het uitkomen van wat Jezus op aarde al geprofeteerd had. Dat Hij op de wolken zou komen (een teken van het brengen van zijn oordeel) en via de Romeinse legers Jeruzalem zou verpletteren, de aardse tempel verbrijzelen (bijv. Lk 19:41-44). Hij zetelt in de echte hemelse tempel.

Het Levitische koor pakt de draad weer op en komt met gevolgtrekkingen. “Jullie koningen, wees wijs. Dien de HERE. Kus zijn Zoon – dat wil zeggen, onderwerp je aan Hem. Het was een oude gewoonte in het oude nabije Oosten om de voeten van de koning te kussen als teken van onderwerping. Misschien is dat hier bedoeld, anders zou het ook een Oosterse groet tussen mannen kunnen zijn – u weet wel hoe ze zich daar gewoon zijn om elkaar op de wangen te kussen.

U ziet hoe deze psalm echt een bemoedigende psalm voor de Israëlieten mocht zijn destijds. En door de voor ons bekende vervulling in Christus is het des te meer bemoedigend. *Hij* regeert in deze onrustige wereld en Hij brengt deze geschiedenis tot haar einde met de grote dag van het oordeel wanneer recht aan een ieder uitgedeeld zal worden.

En toch kunnen door deze psalm een paar vragen bij ons opkomen. Dat leidt ons tot het tweede punt ...

2) Psalm 2 en onze kijk op Jezus als koning

Hoe beleven wij het koningschap van Jezus? Kunnen wij bij deze Psalm inkomen? Wat wordt er over Jezus gezegd? In vers 12 staat: *Bewijs eer aan zijn zoon met een kus, anders ontvlamt zijn woede, en uw weg loopt dood, want bij het geringste ontsteekt hij in toorn.* En weer zegt God de Vader tot Jezus in vers 9: *Jij kunt ze breken met een ijzeren staf, ze stukslaan als een aarden pot.*

Soms hebben wij een beeld van Jezus dat zeer eenzijdig dreigt te zijn. Dan denken wij aan zijn liefde en ontferming voor zieke mensen. Wij denken aan zijn, naar onze mening, zacht optreden tegenover de overspelige vrouw bijvoorbeeld. Wij denken ook aan zijn stille zachtmoedige houding bij zijn arrestatie en verhoring. Hoe Hij het oor van de soldaat Malchus, zojuist afgehakt door Petrus, terugzet, hoe Hij zwijgt voor de hogepriester, kalm en beheerst blijft bij Pilatus en juist niets zegt tijdens zijn bespotting door de soldaten.

Ja, dat alles is waar. Maar daarnaast is er ook de Jezus wiens toorn werkelijk zeer licht ontvlamt. Wat dacht u als Hij aan het begin van zijn optreden in de tempel komt en ziet hoe er daar gekocht en verkocht wordt.

Blijft Hij bij zichzelf denken, 'ach, dat is al jaren aan de gang'? Gaat Hij eerst een paar dagen over nadenken hoe dat probleem aan te pakken soms? Schrijft Hij netjes een brief aan het Sanhedrin met het verzoek deze markt elders neer te zetten? Geen sprake van. Hij ontbrandt in hevige toorn, maakt ter plekke een zweep en drijft al die mensen gelijk de tempel uit.

Of wat dacht u van zijn woorden tegen de Farizeeën en Schriftgeleerden? Is dit zachtmoedige kalme in vreedevolle liefde of is dit rechtvaardige woede? Ik citeer: *Wee jullie, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars. Wee jullie, blinde leiders. Dwaas zijn jullie en blind. ... Slangen zijn jullie, addergebroed!*

En ja, wat ziet Johannes uit de mond van de verheerlijkte Jezus komen in het boek Openbaring? Een zachtmoedige tong soms? Nee, een tweesnijdend zwaard. En wat zegt Johannes over het gebruik van dit zwaard. Je vindt het antwoord in Openb. 19:15 waar Johannes gelijk ook naar psalm 2 verwijst: *Uit zijn mond (dat is de mond van Jezus) komt een scherp zwaard waarmee Hij de volken zal slaan, en hij zal hen met een ijzeren herdersstaf hoeden. Hij zal de wijnpers van de hevige woede van de almachtige God treden.*

Hier is een kant van onze koning, Jezus, die wij niet moeten veronachtzamen. Een kant die doet schrikken als je in zonde leeft, je niet echt voor het geloof uitkomt, je blijft met je voeten in het leven van de oude mens. Ik hoef geen voorbeelden te geven. Een ieder kan naar zijn of haar eigen hart kijken. Maar het is ook een kant van onze Here Jezus die vol troost is voor iedereen die zich met Jezus verbonden weet door het geloof. Want Hij gaat daadwerkelijk optreden tegen al zijn en mijn vijanden. De jongste dag zit wel aan te komen. Christus is vol liefde voor hen die met oprecht berouw en geloof tot Hem komen. Maar mensen die weigeren gehoor te geven aan zijn oproep zullen eens zijn ijzeren staf op hun huid voelen.

Dat is terechte goddelijke wraak tegen de zonde en opstand van mensen, je in de hel voor eeuwig in het leven houden om de pijnigingen van z'n ijzeren zweep te blijven voelen. Terecht, zeker voor mensen die zich in deze wereld hardnekkig verzetten tegen de Christus en zijn kerk.

En daar gaat deze psalm over. Wat denken die mensen nou? God spot met hen. Hun vergelding zal komen. En wij mogen daar zelf in delen.

Dat brengt mij kort op het laatste punt ...

3) Psalm 2 en de aansporing tot evangelisatie

Straks mogen wij meeregeren met Christus op de nieuwe hemel en aarde. Dit feit komt je verschillende keren tegen in het Nieuwe Testament, bijvoorbeeld in 1 Korintiërs 6. Je vindt het ook in Openb. 2:26-27. Daar lezen wij:

Wie overwint en mij navolgt tot het einde, zal ik macht geven over alle volken. Met een ijzeren herdersstaf zal hij hen hoeden, als aardewerk worden ze verbrijzeld.

Wij mogen dus delen in het koningschap van Christus. Op de één of andere manier zullen wij ook over de bestraffing van de mensen in de hel regeren. Hoe precies weten wij niet. Één ding weten wij zeker, wij zullen, net als Christus, volkomen overtuigd worden van hun terechte straf.

Maar is deze psalm, psalm 2 dan niet gelijk een waarschuwing? (*Lees uit de Bijbel Psalm 2:10-11*).

Dat is dan de houding die deze Psalm ons geeft. Luister mensen, om ons heen. Kus de Zoon. Dien de HERE eer het te laat is. Wij willen niet straks over al die heidenen hoeven regeren met een ijzeren staf. Als het maar kan, willen wij dit voorkomen. En dat is het punt van het slot van deze Psalm. Het roept ons op om het Evangelie van vergeving, verzoening en genade, dat is, de boodschap van de onverdiende opheffing van deze straf, te verspreiden.

En is dat niet prachtig? Wij dienen onze koning. Wij zijn ervan overtuigd van zijn heerschappij. Wij weten dat Hij zetelt over hemel en aarde. Wij weten dat deze aardse geschiedenis tot haar einde loopt. En daarom

met temeer klem worden wij opgeroepen om voor onze vrienden, onze burenen, en onze ongelovige familieleden te bidden, met hen te spreken, in heel ons doen en laten hen te waarschuwen, net als Noach destijds, de rechtvaardige prediker die mensen bleef waarschuwen voor de zondvloed, ongeacht of men naar hem wilde luisteren of niet.

Laten wij het nooit opgeven en gaan zitten wachten. Laten wij blijven voor Christus vechten terwijl wij uitkijken naar zijn glorieuze wederkomst.

Hem zij de eer, nu en in eeuwigheid. Amen.